

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ - ΤΜΗΜΑ Α΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕ

με τετραμελή σύνθεση, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 1/1995 απόφασή της, στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (τέως Εμπορίου) την 7η Μαρτίου 1996, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10 π.μ. με την εξής σύνθεση:

Προεδρεύων: Μιχαήλ Φράγκος, κωλυμένου του τακτικού μέλους, κ. Νικολάου
Σακελλαρόπουλου.

Μέλη: Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος,
Λεωνίδας Νικολούζος,
Δημήτριος Τζουγανάτος (εισηγητής).

Γραμματέας: Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου.

Θέμα της συνεδρίασης η καταγγελία της επιχείρησης ΥΙΟΙ Κ. ΣΤΑΜΟΥ Ο.Ε. κατά της εταιρίας ΝΕΑ ΨΥΓΕΙΑ ΑΓΡΙΑΣ Α.Ε. για παράβαση του άρ. 2 παρ. 1 του ν.703/77.

Κατά την συζήτηση της υπόθεσης ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού οι εταιρίες ΥΙΟΙ Κ. ΣΤΑΜΟΥ Ο.Ε. και ΝΕΑ ΨΥΓΕΙΑ ΑΓΡΙΑΣ Α.Ε. δεν παρέστησαν. Η μεν πρώτη των εταιρειών δήλωσε με την από 2.2.1996 επιστολή της προς την Επιτροπή ότι παραιτείται της καταγγελίας η δε δευτέρα αυτών, με την από 7.2.1996 επιστολή της, γνώρισε στην Επιτροπή ότι δεν θα παραστεί, επειδή κατόπιν της εν λόγω παραίτησης της εταιρίας Στάμου θεώρησε την υπόθεση λήξασα.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχοντας διαπιστώσει τη νόμιμη και εμπρόθεσμη κλήτευση των εν λόγω εταιριών και εφαρμόζοντας το άρθρο 6 παρ. 3 του Κανονισμού Λειτουργίας της (Υ.Α. ΥΠ-2914 Εμπορίου της 4/5.9.1995) αποφάσισε την συζήτηση της υπόθεσης χωρίς την παρουσία τους.

Στην αρχή της συζητήσεως το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια, κ. Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε την έγγραφη εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού επί της υποθέσεως, ανέφερε ότι δεν προκύπτει παράβαση του άρθρου 2 παρ.1 ν.703/77, όπως ισχύει, αλλά παράβαση του άρθρου 1 του ως άνω νόμου που συνίσταται σε κατανομή της τοπικής αγοράς μεταξύ των μελών της Ένωσης Διακινητών Οίνων-Ποτών Ν. Μαγνησίας και πρότεινε, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1(γ) ν.703/77, (α) να υποχρεωθούν η εταιρία ΝΕΑ ΨΥΓΕΙΑ ΑΓΡΙΑΣ Α.Ε., η Ένωση Διακινητών Οίνων-Ποτών Ν. Μαγνησίας και τα μέλη

αυτής να παύσουν την εμπίπτουσα στο άρθρο 1 του ν.703/77 παράβαση και να παραλείψουν αυτή στο μέλλον, (β) να απειληθεί πρόστιμο στην περίπτωση συνέχισης ή επανάληψης της ανωτέρω παράβασης, και (γ) να υποχρεωθεί η Ένωση Διακινητών Οίνων-Ποτών Ν. Μαγνησίας όπως εντός μηνός από της λήψεως της σχετικής απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού να κοινοποιήσει έγγραφο προς τα μέλη της και την Επιτροπή Ανταγωνισμού, γνωρίζοντάς τους την παύση της ανωτέρω παράβασης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού - Τμήμα Α' συνήλθε σε διάσκεψη, με τετραμελή σύνθεση, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 1/1995 απόφασή της, την 17 Σεπτεμβρίου 1996, ημέρα Τρίτη και ώρα 1 μ.μ. στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (τέως Εμπορίου), κατά την οποία, αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλλου και την εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Με την από 4.3.1991 καταγγελία της η εταιρία με την επωνυμία "Υιοί Κ. Στάμου Ο.Ε." (εφεξής καλούμενη "εταιρία Στάμου") ισχυρίζεται ότι η εταιρία με την επωνυμία "Νέα Ψυγεία Αγριάς Α.Ε." (εφεξής καλούμενη "ΕΨΑ") κατά παράβαση του άρθρου 2 ν.703/77 άσκησε καταχρηστικά τη δεσπόζουσα θέση της εφαρμόζοντας στις μεταξύ τους σχέσεις άνισους όρους για ισοδύναμες παροχές.

Από την έρευνα της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού και τα στοιχεία που τέθηκαν υπόψη της από τις ανωτέρω εταιρίες προέκυψαν τα ακόλουθα:

Η εταιρία Στάμου εμπορεύεται και διακινεί οίνους και ποτά στην περιοχή του Νομού Μαγνησίας σε επίπεδο χονδρικής. Η ΕΨΑ παράγει αναψυκτικά (αεριούχα ποτά), τα οποία διαθέτει αφενός μέσω δικού της δικτύου λιανικής πώλησης αφετέρου μέσω 60-70 χονδρεμπόρων- διακινητών οίνων και ποτών, στους οποίους πωλεί σε εργοστασιακές τιμές (τιμές χονδρικής μείον 14%) και επιπλέον τους χορηγεί, βάσει προφορικών συμφωνιών, πρόσθετες εκπτώσεις βάσει του κύκλου εργασιών (τζίρου) που πραγματοποιούν, υπό τον όρο ότι οι χονδρέμποροι-διακινητές δεν προβαίνουν σε πωλήσεις στους λιανοπωλητές του δικτύου της. Οι εκπτώσεις βάσει κύκλου εργασιών χορηγούνται από την ΕΨΑ προς τους χονδρεμπόρους-διακινητές με τη μορφή πιστωτικού σημειώματος.

Η ΕΨΑ με τη δικαιολογία ότι η εταιρία Στάμου παρέβη τον όρο περί μη πώλησης των προϊόντων της σύμβασης στους λιανεμπόρους του δικτύου της, αρνήθηκε να της χορηγήσει κατά το τέλος του έτους 1990 πιστωτικό σημείωμα ύψους 329.027 δρχ. από δε 1.1.1991 αρνήθηκε πλέον να της χορηγεί και την χονδρεμπορική έκπτωση 14% που χορηγούσε στους υπολοίπους χονδρεμπόρους με τους οποίους συνεργαζόταν.

Η συμπεριφορά αυτή της ΕΨΑ μολονότι καταρχήν πρόσφορη να οδηγήσει σε καταμερισμό της αγοράς με περιοριστικά αποτελέσματα για τον ανταγωνισμό δεν συνιστά εντούτοις παράβαση του άρθρου 2 ν.703/77 ελλείψει δεσπόζουσας θέσης της ΕΨΑ στη σχετική αγορά. Πράγματι, κατ' αντικείμενο σχετική αγορά είναι εν προκειμένω η αγορά των αναψυκτικών (αεριούχων ποτών), δεδομένου ότι τα αεριούχα ποτά λόγω των γευστικών και χημικών ιδιαιτεροτήτων τους (κυρίως λόγω της προσθήκης διοξειδίου του άνθρακα) δεν αντιμετωπίζονται ως υποκατάστατα των φυσικών χυμών από τον μέσο καταναλωτή και αποτελούν χωριστή αγορά. Κατά τόπο σχετική αγορά είναι όλη η επικράτεια, αφού το χαμηλό κόστος μεταφοράς και η έλλειψη εμποδίων εισόδου στην αγορά του Νομού Μαγνησίας, δεν δικαιολογούν την αντιμετώπισή της ως γεωγραφικά χωριστής αγοράς (βλ. Σχετικά γνωμοδότηση της Επιτροπής Ανταγωνισμού υπ' αριθμ. 99/90). Το ποσοστό συμμετοχής των προϊόντων της ΕΨΑ στην ελληνική αγορά αεριούχων αναψυκτικών είναι κατώτερο του 1% . Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την απουσία άλλων παραγόντων που θα θεμελιώναν τη δεσπόζουσα θέση της, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι παρά την ισχυρή θέση της ΕΨΑ στον Νομό Μαγνησίας, δεν μπορεί να γίνει λόγος για δεσπόζουσα θέση της στη σχετική αγορά. Κατά συνέπεια η άρνηση της ΕΨΑ να χορηγήσει την χονδρεμπορική έκπτωση και την έκπτωση λόγω τζίρου στην εταιρία Στάμου, έστω και αν αυτή είναι αδικαιολόγητη, δεν στοιχειοθετεί την εκ μέρους της ΕΨΑ παράβαση της απαγόρευσης του άρθρου 2 ν.703/77.

Η άρνηση της ΕΨΑ να χορηγήσει στην εταιρία Στάμου την έκπτωση λόγω τζίρου και την χονδρεμπορική έκπτωση είναι αποτέλεσμα των συμβάσεων που έχει συνάψει με τους χονδρεμπόρους του Νομού Μαγνησίας και συνεπώς ελέγχεται με το άρθρο 1 ν.703/77 στο μέτρο που οι εν λόγω συμβάσεις είναι αντίθετες προς αυτή τη διάταξη. Ανεξάρτητα αν οι συμβάσεις αυτές που διέπουν τις σχέσεις μεταξύ ΕΨΑ και χονδρεμπόρων-διακινητών του Νομού Μαγνησίας καταρτίστηκαν με ή χωρίς τη συνδρομή ή τη συμμετοχή του επαγγελματικού σωματείου "Ένωση Διακινητών Εμπόρων Οίνων-Ποτών Νομού Μαγνησίας", είναι από τη φύση τους ικανές να προκαλέσουν περιορισμό του ανταγωνισμού, αφού αποκλείουν τη διεκδίκηση των λιανοπωλητών του δικτύου της ΕΨΑ από τους χονδρεμπόρους-διακινητές με την προσφορά ευνοϊκότερων όρων συναλλαγής.

Ωστόσο, τόσο στο κοινοτικό όσο και στο εθνικό δίκαιο του ελεύθερου ανταγωνισμού έχει επικρατήσει η άποψη ότι η απαγόρευση του άρθρου 85 παρ.1ΣυνιΕΚ και αντίστοιχα του άρθρου 1 παρ.1 ν.703/77 δεν εφαρμόζεται σε συμπράξεις ήσσονος σημασίας, δηλ. σε συμπράξεις που δεν περιορίζουν αισθητά τον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά (βλ. π.χ. γνωμοδότηση 102/91 και αποφάσεις 218/95, 15/95 της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ΔιοικΕφΑθ 1422/91). Στην υπό κρίση υπόθεση οι συμφωνίες αυτές δεν ασκούν λόγω του

πολύ περιορισμένου ποσοστού συμμετοχής της ΕΨΑ στη σχετική αγορά (κάτω του 1%) αισθητή επίδραση στον ανταγωνισμό. Γι' αυτόν τον λόγο και πρέπει να γίνει δεκτό ότι ως ανταγωνιστικά μη κρίσιμες δεν αποτελούν παράβαση του άρθρου 1 ν.703/77.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 4.3.1991 καταγγελία της εταιρίας Στάμου κατά της εταιρίας ΕΨΑ.

Η απόφαση εκδόθηκε την 18 Σεπτεμβρίου 1996.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Ο Προεδρεύων

Ο Εισηγητής

Μιχαήλ Φράγκος

Δημήτριος Τζουγανάτος

Η Γραμματέας

Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου